

Ensimmäinen kansainvälinen geomorfologikokous

Syyskuun 15.–22. päivinä 1985 kokoontui 675 tutkijaa 51 maasta Manchesteriin (Englan-ti) ensimmäiseen kansainväliseen geomorfologikokoukseen. Kokouksen järjestelyistä vastasi British Geomorphological Research Group, jolla on noin 700 jäsentä. Paikallisena pääorganisaattorina toimi professori Ian Douglas. Kokouksen pääsihteerinä ollut professori Denys Brunson (myös BGRG:n puheenjohtaja) otti esiintymisellään yleisönsä ja loi koko kokoukselle loistavan henkisen vireyksen. Tunnelma oli todella leppoisan kodikas tiukasta ohjelmasta huolimatta. Geomorfologit viihtyivät Manchesterissä.

Jo vuotta ennen kokousta Dr. David Sugden suoritti kirjeitse epävirallisen kiertokyselyn kansainvälisen geomorfologian organisaation perustamistarpeesta. Kysymykseen, onko tällainen organisaatio tarpeellinen, vastasi 95 % että tarvetta on. Painotettuna edustamiensa geomorfologien lukumäärällä oli tuloksena 99.6 %:n kannatus. Eräänä tärkeänä argumenttina oli tarve saada kontakti geologien (USA) ja muualla työskentelevien maantieteilijägeomorfologien välille, sekä parantaa yhteyksiä insinööritieteisiin, fysiikan, kemian, maanostutkimuksen, maatalous tieteiden sekä biologian suuntaan. Kaikki nämä alat olivat edustettuina Manchesterin kokouksessa. Myös kansainvälisten yhteyksien merkitystä korostettiin vastauksissa.

Vastustajien mielestä oli jo olemassa niin monta organisaatiota, ettei yhtä uutta tarvita. Kokouksen osallistujamäärä kuitenkin kumosi tuon väitteen. Toisena vastaargumenttina oli esitetty, että geomorfologit tapaavat toisensa erilaisissa kansainvälisissä järjestöissä. Nämä

kommentit tulivat niistä maista, joissa geomorfologeja on paljon.

Sugdenin toinen kysymys kosketti mahdollisen kansainvälisen geomorfologiorganisaation muotoa. Neljä vaihtoehtoa oli annettu: A. kansainvälinen kokouksenteema, joka järjestäisi kokouksia joka neljäs vuosi; B. jäsenjärjestö International Council of Scientific Unions'in piirissä; C. Täysin itsenäinen International Geomorphological Society; D. jokin muu ehdotus. Kolme ensimmäistä saivat tasaisesti kolmanneksen kannatuksen (32–34 %). Asiaa pohdittiin pitkään kansallisten kokous-edustajien kokouksessa ja tässä vaiheessa päätettiin edetä kokousjärjestelykomitean puitteissa. Suomalaisten kantana esitin vaiheittaisesta siirtymisestä kohti itsenäistä organisaatiota.

Vastaukset edustivat 2650 geomorfologia 24 maasta, ja näistä 99 % kannatti jossain muodossa geomorfologiorganisaation perustamista. Yhteenvetona Sugden esitti, että tarvitaan järjestö, johon yksiköt voivat liittyä, ja joka järjestää kokouksia, julkaisee tutkimuksia ja tiedonantolehteä ja tarjoaa tutkimusmahdollisuuksia, jopa resursseja. Perusongelmana hän näki, että olemassa olevat kansainväliset järjestöt kuten IGU, IUGS ja IUGG estävät geomorfologien tieteidenvälisen yhteistyön, ja että ne keräävät vain osan alan tutkijoista yhteyteensä. Täysin itsenäiseen kansainväliseen organisaatioon saattaa olla vaikea saada mukaan sosialistimaiden edustajia. Eräs vaara saattaa myös olla, että onnistuessaan uusi järjestö heikentää IGU:n geomorfologikomisioiden merkitystä (?).

Kansallisten edustajien kokouksessa kaikki edustajat yksimielisesti kannattivat ja pitivät

- tärkeänä kansainvälistä yhteistyötä ja
- että yhteyksiä kansainvälisiin organisaatioihin vahvistetaan ja kehitetään
 - että geomorfologia tarvitsee itsenäisen organisaation vahvistamaan arvoaan tieteiden parissa, koulutuksessa ja poliittisella taholla
 - että etenemisen ja kehityksen näihin päämääriin tulee olla hidasta ja huolella harkittua.

Seuraavat suositukset hyväksyttiin:

1. Suuri kansallinen geomorfologiorganisaatio kutsutaan järjestämään Second International Geomorphological Conference 4–5 vuoden sisällä. Vuosi 1989 hyväksyttiin sopivaksi, koska se on IGU:n ja INQUA:n kongressien välissä. Yhteensattumaa IUGS:n kokouksen kanssa tulee myös välttää.

Länsi-Saksan edustajat esittivät virallisen kutsun seuraavaan geomorfologikokoukseen, joka pidetään Frankfurtissa 1989. Yhteydenotot pyydetään osoittamaan: *Prof. Dr. D. Barsch, Geographisches Institut, Im Neuenheimer Feld 348, D-6900 Heidelberg, BRD*; tai osoitteeseen: *Prof. Dr. H. Bremer, Geographisches Institut, Albertus-Magnus-Platz, D-5000 Köln, BRD*.

Seuraavien kokouksien järjestäjiksi ilmoitettiin Italia, Australia-Uusi Seelanti ja Japani.

Geomorfologian kansainvälisen yhteistointatyöryhmän rakenne on kolmitasoinen: 1. *Working Committee*: H. Bremer, Länsi-Saksa; S. Kozarski, Puola; Wang Nailing, Kiina; J. Soons, Uusi Seelanti; H. Th. Verstappen, Hollanti ja H.J. Walker, U.S.A. 2. *Advisory associates* ryhmään valittiin 10 edustajaa. Pohjoismaista on mukana Prof. A. Rapp Lundista. Muiden maiden edustajat muodostavat sitten 3. ryhmän: *Corresponding members*.

Päätökseksi tuli myös, että British Geomorphological Research Group ryhtyy julkaisemaan lehteä *International Newsletter on Geomorphology*.

Kokouksen tieteellisestä sisällöstä on vaikea antaa suppeaa yleiskuvaa. Abstraktikokoukseen sisältyy 701 yhden sivun esitelmäyhennelmää. Esitelmät käsittelivät kaikkia geomorfologian osa-alueita maan ja taivaan väliltä: rannikoista vuoristoihin, napa-alueista autiomaihin, teoreettisista kysymyksistä käytännön sovellutuksiin, aktuaalisista prosesseista menneen ajan rekonstruktioihin, kallioperästä maannoksiin, merenpohjasta toisiin taivaankappaleisiin, jäätiköistä tuulen toimintaan, kartoituksesta laboratoriokokeisiin. Esitelmät oli jaettu 25 aihe ryhmään. Ihmistoiminnan

vaikutus geomorfologiaan prosesseihin ja soveltavat insinööri tieteisiin luettavat aiheet olivat yllättävän voimakkaasti esillä.

Viidessä, välillä kuudessakin, luentosalissa oli ohjelmaa yhtä aikaa ja sen lisäksi oli käytävillä päivittäin vaihtuvat posteriesitykset. Esitelmät oli valittu suuresta tarjonnasta abstraktien perusteella. Koska esitysaika oli tiukasti rajattu 20 minuuttiin ja samanaikaisesti oli käynnissä useita kiinnostavia esityksiä, saattoivat posterin esittäjät olla jopa edullisemmässä asemassa informatiivisesti ajatellen, joskin esityksen joutui toistamaan useita kertoja kiinnostuneiden vaeltaessa näyttelyssä eri aikoina.

Osa kokouksen esitelmistä tullaan julkaisemaan John Wileyn kustantamana kirjana.

Varsinaisen kokouksen lisäksi ohjelmassa oli erilaisten työryhmien kokouksia. Esim. IGU:n periglasiakomissio piti konferenssin jälkeen oman paripäiväisen kokouksen ja järjesti ekskursion. Samoin IGU:n geomorfologisen kartoituksen työryhmä järjesti oman ekskursion kokouksen jälkeen. Kokouksen aikana oli mahdollisuus osallistua erilaisiin päivän tai puoli päivää kestäviin retkiin. Moninaisten työryhmien työ- ja lounaskokouksien määrää ei kukaan tainnut laskea. Konferenssi antoi loistavan tilaisuuden tavata kollegoja ympäri maailman.

Väkilukumme nähden me suomalaiset olimme hyvin edustettuina, koska läsnä oli kaikkiaan 9 tutkijaa: Risto Aario, Maija Haavisto-Hyvärinen, Olavi Heikkinen, Reijo Keränen, Leo Koutaniemi, Hannu Mansikkaniemi, Kalevi Mäkinen, Matti Seppälä ja Harry Zilliacus. Tässä kansallisessa ryhmässäkin toteutui järjestäjien tavoite, että eri alojen edustajat kokoontuisivat yhteisten intressien takia samaan kokoukseen.

Kokous oli loistavasti järjestetty. Annetut aikataulut ja tiedotukset pitivät paikkansa. En ole aiemmin osallistunut tieteelliseen kokoukseen, jossa olisi tavannut näin paljon hyvintuulisia ihmisiä. Järjestäjät olivat onnistuneet paitsi organisoimaan tieteellisesti korkeatasoisen kokouksen myös luomaan hyvän »feelingin». Seuraavan kokouksen järjestäjien onkin vaikea ylittää onnistumisessa tätä ensimmäistä geomorfologikokousta, koska mahdottomia ei voi odottaa, mutta jos saksalaiset pääsevät Frankfurtissa samalle tasolle järjestelyissään, niin kaikki osallistujat tulevat olemaan täysin tyytyväisiä.

Manchesterin kokous oli menestys.

MATTI SEPPÄLÄ